

Мирча Йоан Валентин Съндулеску (1933–2015)

Mircea Ioan Valentin Săndulescu (1933–2015)

На 22 октомври 2015 г. ни напусна още един от изтъкнатите балкански геолози – големият румънски тектоник и регионален геолог, академик проф. д-р Мирча Съндулеску. Румънската геология загуби един признат лидер, а българската – един колега и добър приятел, голям познавач на геологическия строеж на Румъния и на Югоизточна Европа.

Мирча Съндулеску е роден на 16 октомври 1933 г. в Сибиу. Неговият професионален и жизнен път се определят по време на следването във Факултета за нефтена геология на Института за нефт и газ – Букурещ, който завършва през 1956 г. като инженер-геолог. Както много други изтъкнати геолози от своето поколение той започва работа в Геологическия институт на Румъния, който и досега е Национална геологическа служба на Румъния и винаги е играл важна роля за подготовката на висококвалифицирани кадри във всички области на геологическите науки и практиката. В Геологическия институт на Румъния, известен също като Институт за геология и геофизика, Съндулеску развива изключително плодотворна дейност с теренни геологически картировки, които завършват с публикуването на листове в мащаб 1:200 000 (1967–1968 г., 6 листа) и 1:50 000 (1971 г., 21 листа) от държавната геологическа карта на Румъния, в съавторство с някои от най-забележителните геолози на своето поколение. От 1966 до 1970 г. той е началник на Секцията за геологическата карта в този институт, а от 1994 до 2003 г. – президент на Научния съвет. Същевременно той има водещо участие, заедно с геолози от по-старото поколение като И. Думитреску, В. Лъзъреску, О. Миръуца, Д. Патрулиус и други, в съставянето и публикуването на Тектонската карта на Румъния в М 1:1 000 000 (1962, 1970 г.), Неотектонската карта на Румъния в същия мащаб (1971 г.) и е основен съставител, координатор и редактор на румънските части от Тектонската карта на Европа в М 1:1 500 000 и 1:2 500 000, както и на много други карти на румънската територия в различни мащаби.

Научната дейност на М. Съндулеску започва почти едновременно с неговите интензивни теренни изследвания, като първата му публикация е в един голям колектив от изтъкнати румънски учени и се отнася за кредния флиш в извивката на Карпатите. Още към 1966 г. Съндулеску проявява жив интерес към структурната геология на Карпатите, като до и след специализацията му в Сорбоната (1968 г.) публикува няколко важни статии върху навлачния строеж на този ороген. През цялата си останала дейност неговото внимание остава фокусирано върху тектонските проблеми на тази изключително интересна орогенна постройка. През 1972 г. той получава научната степен доктор-инженер от Института за нефт, газ и геология в Букурещ, като приблизително по същото време е избран за професор във Факултета по геология и геофизика в Букурещкия университет, както и за асоцииран професор във Факултета за нау-

М. Съндулеску (XIV конгрес на КБГА, София 1989 г.)

ките на Университета Париж-VI (1972 г.), Университета в Каен (1975 г.), Университета Пиер и Мария Кюри (1991, 1998 г.) и Университета Жозеф Фурие в Гренобъл (1993 г.). Избран е за член-кореспондент на Румънската академия (1992 г.) и действителен член (1994 г.), а от 1995 г. е президент на Секцията за геонамични науки. Също така е избран за почетен член на Полската академия на науките (1991 г.) и на Academia Europaea (1992 г.), за член на Френското геологическо дружество (1968 г.) и негов чуждестранен вицепрезидент (1972–1973 г.), почетен член на Геологическото дружество на Америка (1985 г.) и на Полското и Българското геологическо дружество. Носител е на румънски и чуждестранни награди като Наградата Григоре Кобълческу на Румънската академия на науките (1962 г.) и Наградата Престуич на Френското геологическо дружество и е кавалер на Ордена за ярна служба на Румъния.

Академик Съндулеску представяше достойно румънските геологически науки в много международни комисии и инициативи, включително Тектонската комисия на КБГА (1963–1998 г.), Редакционната комисия на Тектонската карта на Европа (1969–1994 г.), Тектонската карта на света (1974–1984 г.), Комисията за геологическата карта на КБГА от 1977 г., участвал е в 20 международни проекти и програми, в 5 от които е бил член на координационните комитети. Научното му творчество се измерва с 152 статии и авторство или съавторство в 12 книги, включител-

но авторството на „Геотектоника на Румъния“ (1984 г.). Забележителни са приносите му към стратиграфските проблеми на кредните и палеогенските флишови формации и Неогена на Карпатите, към тектонския навлачен строеж на Карпатите, тектонския строеж на Мизийската платформа, Северна Добруджа и Черноморския шелф. М. Съндулеску публикува през 2009 г. и оригинални сеизмотектонски изводи, отнасящи се до тектонските механизми на феномена Вранча. Обобщенията му върху геотектониката на Румъния в международните монографии като „Тектоника на Европа и съседните области“ (1978 г.), „Атлас Перитетис“ (1993 г.) и други запазват и до днес своето значение за румънската и балканската геология. Трябва да се отбележат и неговите приноси към регионалната геодинамика, като първото приложение към румънската геология на тогава новата

концепция за тектониката на плочите беше направено от Д. Ръдулеску и М. Съндулеску през 1971 г. Много от неговите идеи продължават да се развиват и днес от румънските геолози.

Българските тектоници развиваха дълго и плодотворно сътрудничество и колегиални и приятелски връзки с Мирча. Сътрудниците на Секцията по геотектоника в Геологическия институт на Българската академия на науките, ръководена от академик Еким Бончев, си спомнят с удоволствие за съвместните теренни изследвания и оживените дискусии, провеждани на конгресите на КБГА, при двустранни проекти и посещения. За съжаление, много от тях вече не са между нас, а сега ги последва и Мирча Съндулеску.

Мир на праха му!

Иван Загорчев, Гаврил Събъу, Йоан Балинтони